

Midtveisevaluering

Snøfallet høst/vinter 2023

Voksenrollen

Gjennom prosjektet har vi opplevd at vi har endret mye av vår voksenrolle i møte med barna. Vi ser at vi har et større fokus på det sanselige i alt vi gjør, og at vi hele veien reflekterer over hvordan et materiale påvirker det sanselige i oss. Vi reflekterte over hvordan vi som voksne har vært deltakende i prosjektet, og om det har endret enten våre tankemåter eller metoder i møte med barna. Vi ser at vi i større grad har blitt opptatt av prosessen, og det sanselige møte med både aktiviteter vi har hatt mange ganger, og nye aktiviteter. Hva er det for eksempel barna erfarer og sanser i møte med maling som de har møtt mange ganger før? Vi ser at hos flere har observasjonsprosessen endret seg til å ha et fokus på hva barna har skapt, men eller hva som skjedde underveis.

Samtidig ser vi at vi er i en prosess hvor vi må jobbe med å la barnas initiativ ta større del av hverdagen, og se mer rom for det spontane i hverdagen. Vi kan til tider «låse» oss i de øktene vi har bestemt, og dermed miste verdifulle spor fra barna underveis. Vi trenger å øve på å være enda mer tilstede i det uplanlagte, og være enda mer fleksible når barna har tydelige ønsker om hva de vil utforske.



Vi har reflektert over både øktene vi har planlagt, men også de sanselige materialene vi har tilført avdelingen – hvilke voksne har vi vært i møte med barnas utforskning? Vi ser at vi noen ganger møter oss selv i døren, hvor vi går inn med foruuntatte tanker om hvordan utforskningen skal bli, og hva barna kommer til å bli interessert i. Vi ser at vi ofte er med på barnas vendinger, og lar barna føre veien.

Men samtidig ser vi at det er tider hvor vi istedenfor å ta sporet videre, og være med på utforskningen så velger vi å stanse prosessen – nettopp fordi det går i mot det vi selv har ansett som «riktig». Vi ser at vi må være enda mer lydhøre, enda mer fleksible og enda mer spontane i møte med barnas utforskning.

Vi har jobbet en del med hvilke voksne vi er i møte med barna, og spesielt i konflikthåndtering. Hvilke voksne er det barna har behov for? Og hvilke rollemodeller er det vi er for barna? Det å være lyttende, forståelsesfulle og samtidig tilstedeværende har vært viktig for oss. Vi jobber mye med å være tett på, og tilstede i barnas lek. På den måten har vi mulighet til å være barnas «radioreportere» hvor vi støtter de med å sette ord på de følelsene, undringene og tankene de har der og da. Vi opplever at barna bruker oss i stor grad som både ladestasjoner, meglere og initiativtakere. De ønsker å ha de voksne tett på, og så deltakende som mulig i deres lek, samt i deres konflikter



Fysisk miljø

Det fysiske miljøet gjennomgikk en stor endring i midten av august. Vi har hele veien vært opptatt av å reflektere over i hvilken grad miljøet er med som en støtte inn i barnas hverdag. Er krokene interessante nok? Finner barna «sine» områder? Er miljøet med på å inspirere til både lek og utforskning? Vi har måttet se mye på hvilke materialer vi opplever som gode i samspillet til barna, og hvilke materialer vi opplever at skaper uheldige samspillsmønstre. «Mye av lite» er noe vi ser gjentar seg, ha færre ulike materialer, men heller mer av noen få slik at alle kan delta og det ikke blir konflikter over materialene.



I begynnelsen av prosjektet ønsket vi å «sanselig gjøre» de ulike miljøene, hvor sanselige materialer skulle være en del av lekematerialene som ble tilbudt i de mer tradisjonelle krokene slik som kjøkkenkrok, skogsrom osv. Barna var tidlig med på å lage alle materialer som vi skulle bruke i de ulike miljøene. Vi tørket frukt, farget ris og havre, lagde sanseflasker, sansekasser, isbiter med ulike smaker og var med på å samle materialer i skogen som vi tok med inn på avdelingen. Det å være med på hele prosessen, og sanse seg gjennom hvert material før vi igjen presenterte det på avdelingen så vi var med på å skape en ny spenning og forståelse for hva materialene var. Barna snakket mye om de ulike sanselige elementene til materialene. «vi må lukte først» eller «først må vi se, så kan vi smake». Vi oppdaget at de gjentok øktene i leken, og tok seg tid til å erfare hver sans hver for seg.



I det fysiske miljøet så vi tidlig at en av krokene ikke var av interesse for barna, og begynte å reflektere over hvorfor ikke blant annet skogsrommet var et sted barna brukte i sin lek. Etter både observasjon og refleksjon ser vi også at det kan ha en sammenheng med at det var et rom vi voksne aldri tok i bruk – rommet var iscenesatt med mange ulike sanselige materialer, lydstimulerende aktiviteter samt iscenesatt for det visuelle, så hvorfor var ikke vi der inne? Vi hadde ingen gode svar på hvorfor vi ikke tok det i bruk, men ble enige om at vi skulle forsøke å ta rommet mer i bruk selv, for å se om det endret noe i barnegruppen. Vi så etter en periode at rommet ble i større grad brukt som et sted å trekke seg litt unna – det å kunne gå bak gardinene og være i kuben med bare ett eller to barn gjorde at man fikk vernet leken mer. Samtidig så vi at det var et rom vi voksne hele veien måtte oppfordre barna til å ta i bruk, det var ikke et rom de naturlig gikk til selv. Vi har derfor sett at vi må endre rommet til noe barna får mer utbytte av, og noe barna tydelig har gitt oss mange spor på at de ønsker – altså et formings/atelier rom. Barna uttrykker ofte at de ønsker å male eller det å skape noe. Ved å ha et rom på avdelingen som er tilrettelagt for det håper vi det blir enklere å ta tak i barnas spontane ønsker, samt ha et rom vi kan trekke oss litt vekk, men samtidig være en del av avdelingen.



I resten av miljøet ser vi at barna har et «flytte» behov. De fyller kasser, vesker og koffertene fulle med materialer og trekker de med seg rundt omkring. De skaper nye miljøer med materialene de finner, og fyller leken med det de ønsker. Det har derfor vært viktig med mange «bevegelige» materialer, hvor de kan ta med seg de lekene og materialene de ønsker, og dermed skape nye kroker ut ifra hva leken har behov for.

Samtidig som det fysiske miljøet fungerte godt i begynnelsen, ser vi at barna begynner å gi uttrykk for at de har behov for forandring. Det har gått fra mye lek i de ulike krokene, til en mer «løpe lek». Vi ser at vi har hatt en for lang «vente å se» holdning med miljøet, og har ikke vært raske nok til å tilpasse miljøet etter de behovene vi oppdager i gruppen. Vi ønsker fremover å være raskere med å gjøre små tilpasninger i miljøet, kontra å vente på å kunne ta de store endringene.

Organisering

I begynnelsen av prosjektet reflekterte vi over hvordan vi ønsket å organisere prosjektet og hverdagen vår. Vi ønsket å hele veien dele i små grupper hvor man får muligheten til å ta et dypdykk inn i de undringene barna har. Vi ser at det å ha små grupper gjør at barna får en ro i utforskningen, og det gir rom for å kunne se hverandre i et nytt lys. Vi ser også at vi får muligheten til å være tett på, reflekterende og ikke minst undrende i samspillet med barna. Gjennom de oppsatte smågruppene har vi hatt et mål om å planlegge de ut ifra de observasjoner vi har gjort i barnegruppen. Spørsmålene vi hele veien har stilt oss er: Hvilke interesser ser vi? Hva forsker barna på? Hvilke spor så vi i de forrige gruppene som vi trenger å bygge videre på?

I begynnelsen fikk vi litt blod på tann og ville gjøre alt med engang. Vi hoppet raskt fra det ene til det andre, og gjorde mange små prosjekter samtidig. Etter hvert erfarte vi at vi hadde behov for å stoppe litt opp, ta et pust i bakken og gi barna tid til å oppleve et materiale flere ganger. Det å gi barna rom til å bygge på egen kunnskap, men også gi tid til oss voksne til å se utviklingen i

materialutforskningen hos barna. Vi har valgt å ikke ha faste prosjektgrupper, men heller variere ut ifra hvilke behov vi har sett i barnegruppen. Noen har hatt behov for å oppleve det samme økten flere ganger, andre har vist behov for at de trenger en utvikling i det vi holder på med.

Samtidig opplever vi at vi har behov for å jobbe mer med å få prosjektet til å leve i hverdagen. Vi kan ofte tenke at vi ikke har fått gjort mye i prosjektet når vi ikke har hatt prosjektøkter, men glemmer til tider å reflektere over hva som skjer mellom øktene. Hva har barna tatt med seg av erfaringer fra prosjektgruppene? Ser vi endringer i lekemønstrene? Endringer i hvordan barna møter materialer på avdelingen? Hvordan de utforsker?

Vi må også legge mer til rette for å være utforskende og spontane i møte med barnas spor i hverdagen. Når vi opplever at barna har en undring må vi også tørre å legge klokken og den faste strukturen litt bort, og heller leve oss inn i det barna har et ønske om der og da.



Fagområdene

Gjennom et helt barnehageår vil det alltid være noen fagområder som blir belyst i større grad enn andre, men gjennom hele barnets tid i barnehagen vil det kunne få en god kjennskap til de ulike fagområdene.

Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom mye sang, musikk og tekst har vi støttet barnas verbale og nonverbale uttrykk. Hele høsten har barna gitt et tydelig signal på at de har en stor interesse for musikk og sang. Vi har derfor hatt faste musikk og instrumentøkter hver uke. I tillegg bruker vi mye sang og musikk som signal for

overganger, men også som en naturlig del av spontane og planlagte samlingsstunder gjennom dagen.

Alternativ supplerende kommunikasjon (ASK) har vært en naturlig del av kommunikasjonen på avdelingen. Vi har varierte tema og kommunikasjonstavler rundt omkring på avdelingen som en støtte til den nonverbale og verbale utviklingen til barna.

Gjennom halvåret har barna også vist en stor interesse for eventyr, og har vi har dramatisert, lest og sunget om de ulike eventyrene.

I arbeidet med sansene har vi også jobbet mye med å kunne uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter. Øktene har blitt lagt opp slik at det fordrer et rikt språkmiljø, samt legger til rette for utviklingen av begrepsforståelsen.



Kropp bevegelse mat og helse

Gjennom turer i skog og mark hvor barna har fått erfare det å bevege seg i ulent terreng og med ulike motoriske utfordringer har vi fått utforsket det å bruke hele kroppen i møte med miljøet rundt oss. Vi ser at barna viser mestringsglede og trygghet i egne evner i møte med miljøet rundt oss. De utfordrer seg selv både inne og ute, og bygger sin egen risikovurdering i møte med disse miljøene.

Gjennom høsten har vi lagt til rette for mestring og selvstendighet i måltidene. Vi har begynt med en buffetordning hvor barna selv er med på å ta valg for å skape en forståelse for hva kroppen trenger, ønsker og har behov for.

Kunst, kultur og kreativitet

Gjennom prosjektet har vi utforsket det sanselige i møte med det estetiske. Vi har jobbet med materialenes egenskaper, tatt et dypdykk i hva hver enkelt komponent tilfører helheten og brukt sansene våre som verktøy for å skape en forståelse og nysgjerrighet. Vi har jobbet med å iscenesette miljøet gjennom små møteplasser med sanselige materialer. Vi har jobbet med å være nærværende voksne, som har vært deltakende i barnas undring, samt brukt oss selv som et spor for veien videre. Ofte har vi presentert materialer, og lagt til rette for at vi skal sanse oss gjennom de ulike materialene først. Vi ser, lukter, smaker og bruker lyttesansen før vi setter i gang med å skape eller leke med materialene. Vi lar da barnas fantasi, kreative tenkning og skaperglede stå i fokus i disse prosessene. Gjennom å først sanse materialene opplever vi at vi støtter barna til å bearbeide inntrykkene de får i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom de skapende virksomhetene både inne og ute.

Vi har hele veien vært opptatt av at prosjektet ikke er noe som begrenses til innemiljøet, men også noe vi kan ta med oss ut. Barna har ofte vært med på å samle materialer, og bruke materialene aktivt i en skaperprosess ute. Vi har en fast stasjon ute hvor vi har forsket på blant annet maling, lyd i blykkbokser, isbiter som vi har laget selv og andre materialer.



Natur, miljø og teknikk

Vi har i år som i fjor en barnegruppe som er glad i å være ute. Vi ser at de i større grad tar i bruk hele utemiljøet, men samtidig har behov for støtte til å se hvilke muligheter utemiljøet har å tilby.

Vi har jobbet en del med naturmaterialer dette halvåret, hvor barna har vært med i prosessen med å finne det de ønsker i naturen. Vi sanser oss gjennom skogen, plukker kvister, greiner og blomster hvor vi kjenner, føler og reflekterer over materialene før vi tar de med oss tilbake til barnehagen for en videre utforskning.

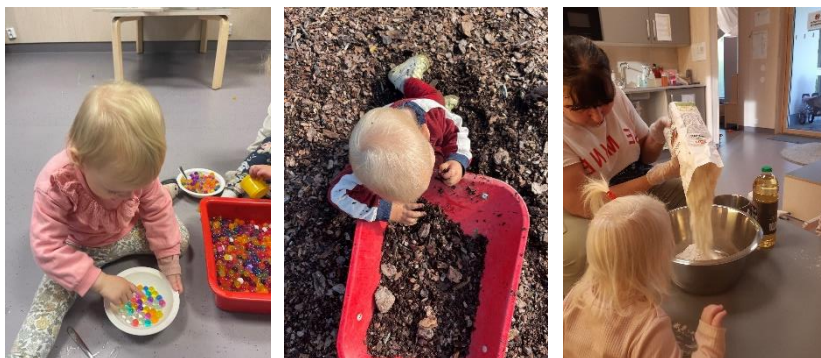
Det har vært viktig for oss å skape rom og tid for å gi barna anledning til å reflektere, stille spørsmål både verbalt og nonverbalt gjennom kroppslige handlinger. Vi støtter barna i å plukke opp disse refleksjonene, skape mening og forklaringer gjennom naturens mangfold.



Antall, rom og form

Gjennom å sanseliggjøre mange av materialene barna møter i hverdagen har vi måtte undre oss mye over materialenes tekstur, tyngde, kraft og ikke minst begreper som større, mindre og kanter. De matematiske begrepene blir en del av en helhetlig utforskning av materialene, og barna skaper forståelse, nysgjerrighet og ikke minst en matematikkglede – uten at de nødvendigvis alltid er helt klar over det selv.

Vi har brukt bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning gjennom hele halvåret.



Etikk, religion og filosofi

Vi har jobbet mye med ulikhet som verdi inne på avdelingen. Jeg er meg, og du er deg - vi alle er ulike, og tilbyr noe nytt inn i samspillet. I arbeidet med både konflikthåndtering og samspill i lek reflekterer vi mye med barna hvordan vi alle er ulike, og hvordan vi oppfatter situasjoner ulikt. Vi har ofte måtte være «radioreportere» i leken med barna, for å støtte de i å sette ord på hva de forsøker å formidle til hverandre, men også for å bevisstgjøre hverandre på de ulike holdninger, tanker og normer som hvert barn har.

Vi har også hele veien måttet reflektere over voksenrollen, og hvilke verdikonflikter vi møter på i hverdagen. Vi alle har ulike normer og erfaringer som vi tar med oss inn i samspillet, og har derfor måttet se på i hvilken grad disse er med på å påvirke. Vi har reflektert mye over hvordan vi kan jobbe med at de ulike perspektivene vi kommer med kan være med som en verdi inn i møte både i møte mellom oss voksne, men ikke minst i møte mellom barna og oss og barna.

Gjennom halvåret har også barna fått kjennskap til de religionene som er tilstede i barnehagen gjennom fellessamlinger, bøker og refleksjoner. Ansatte har delt av sine kulturer, og barna har fått ta del i både mattradisjoner og ulike kulturelle markeringer de ulike religionene/livssynene har.



Nærmiljø og samfunn

Vi har brukt nærmiljøet aktivt ved å ta turer og bli kjent med områdene rundt barnehagen. Vi har blant annet utforsket skogens mangfold, hatt utallige turer til både fotballbanen og hestegården, men også bare vært på vandring i nærmiljøet for å se hva som inspirerer. På tur er vi opptatte av at barna leder veien, og vi havner der hvor barna finner noe interessant. Noen ganger kommer vi oss ikke lengre enn til rett utenfor porten, mens andre ganger er på lang vandring inn i skogen. Barna har hele veien en direkte innvirkning i deres egen hverdag, hvor de sporene og undringene barna kommer med er med på å legge føringene for hva vi gjør videre.



Veien videre

Etter jul ser vi at barna fortsatt viser en interesse for det sanselige. De er opptatt av å kjenne, føle og smake på materialer og bruker sansene aktivt i sin utforskning. Vi ser at vi trenger å gi barna mer tid til å gå i dybden på materialene, og få oppleve en økt flere ganger, og med kortere tid mellom hver gang. Vi ønsker også å endre noe på organiseringen vår. Vi vil fortsatt holde på de små gruppene, men la gruppene være noe mer faste, og at barna får gå i dybden over tid. Det fysiske miljøet er også noe vi må jobbe videre med. Vi må tørre å gjøre flere endringer, og ikke vente for lenge med å endre når vi ser barna har behov for noe nytt. Et levende miljø er viktig for et levende prosjekt, og derfor må vi ta en ny runde på hvilke sanselige materialer vi trenger for å kunne gjøre prosjektet mer tilgjengelig i hverdagen.